

Redoxireakciók

Oxidáció, redukció

1

Oxidáció, redukció

- Oxidáció= oxigénnel való egyesülés
  - pl.: égések $C + O_2 = CO_2$ $2H_2 + O_2 = 2H_2O$
  - C ill. a H_2 oxidálódott,
  - az oxidálószer az oxigén volt
- Redukció= az anyag elveszti oxigén tartalmát
  - pl.: ércekből a tiszta fém előállítása
  - $Fe_2O_3 + 3C = 2Fe + 3CO$
  - vas-oxid redukálódott
  - a redukálószer a C volt

2

Redoxireakció

- A két folyamat nem választható el egymástól, az egyik anyag oxidálódik, a másik redukálódik.
- Kísérlet: Mg égetése $2Mg + O_2 = 2MgO$
  - A Mg atomokból e^- leadással Mg^{2+} ion képződik
  - $Mg \rightarrow Mg^{2+} + 2e^-$ oxidáció=elektronleadás
  - Az O atomokból elektron felvételével oxidion lesz
  - $O + 2e^- \rightarrow O^{2-}$ redukció=elektronfelvétel

3

Definíciók

- Minden olyan folyamatot, amely elektronleadással jár **oxidációnak**, minden olyan folyamatot, mely elektronfelvétellel jár **redukciónak** nevezünk.
- A **redoxireakciók** elektronátmenettel járó kémiai reakciók.

4

Na és Cl_2 reakciója

- A redoxireakciók (elektronátmenettel járó reakciók) az oxigéntől függetlenül is lejátszódhatnak.
- Vetítés: <https://www.youtube.com/watch?v=kTGO99B8YxU>
- $2Na + Cl_2 = 2NaCl$
  - A reakcióban a Na oxidálódik, mert elektront ad le.
  - A reakcióban a Cl_2 redukálódik, mert elektront vesz fel.

5

Vaspor és kénpor reakciója

- $Fe + S = FeS$
  - $Fe = Fe^{2+} + 2e^-$
  - A vas elektront adott le, oxidálódott
  - $S + 2e^- = S^{2-}$
  - A kén elektront vett fel, redukálódott

<http://www.youtube.com/watch?v=A5H6DVe5FAI>

8

Redukálószer, oxidálószer

- A legfontosabb oxidálószer az oxigén, de ilyen még a klór, a bróm is.
  - Az oxidálószer a másik anyagot oxidációra /elektronleadásra „kényszerítik”, miközben maguk redukálódnak/elektront vesznek fel.
- Redukálószer: szén, hidrogén, nátrium, kálium, kalcium.
  - A redukálószer a másik anyagot redukcióra /elektronfelvételre „kényszerítik”, miközben maguk oxidálódnak.
- A kémiai reakciók igen nagy százaléka redoxireakció.

9

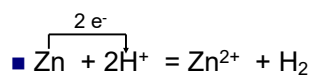
H₂ fejlesztése laboratóriumban

- $Zn + 2HCl = ZnCl_2 + H_2$
  - $Zn = Zn^{2+} + 2e^-$ lead $2e^-$ -t tehát oxidálódik
  - $2H^+ + 2e^- = H_2$ felvesz $2e^-$ -t tehát redukálódik

A HCl NEM ionos kötésű vegyület.

- $Zn + 2HCl = ZnCl_2 + H_2$

Nincsenek ionok!!

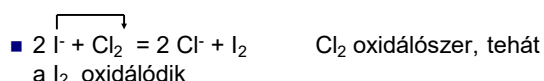
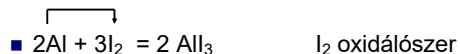

Csak részleges töltéseltolódás van

10

Mi az, hogy oxidálószer?

- Az oxidálószer elnevezés hasonlóan a sav-bázis fogalomhoz viszonylagos.
  - egy anyag az egyik reakcióban oxidálószer
  - a másikban pedig ő oxidálódik

<http://www.youtube.com/watch?v=R6bBs2D0cpA>

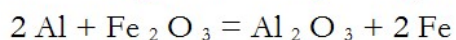
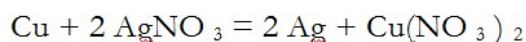
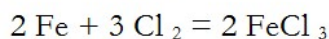
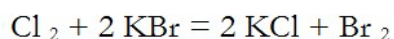
11

Oxidáló, redukálóképesség és a periódusos rendszer

- Fentről lefelé haladva nő az elem redukálóképessége
  - a külső elektronok egyre lazábban kötődnek az atomhoz, szeret oxidált állapotban lenni, azaz elektront leadni
- Balról jobbra a redukálóképesség csökken, az oxidálóképesség viszont nő.
- A bal alsó sarkában vannak a legerősebb redukálószer (pl. a cézium), a jobb felső sarkában pedig a legerősebb oxidálószer (pl. a fluor).

12

Mi oxidálódott és mi redukálódott az alábbi reakciókban?

13